

ló szerek,

ersitai No 1.

büntetésé

egfelsőbb tör-
ka ügyében elő
szakokat. Ezzel
jogerőssé vált.

nyv szerepelt
tegnapi ülésén

Népszövetség
elyen elfogadta
rópai országok
gyi bizottsági
erepelt még a
és ajánlások,
szombatra, to-
est kisebbségi
arreform ellen
telmek Német-
megvitatását a
asztották.

ább hanyatlott
országban

z ipari termé-
továbbhanyag-
lút nagyságát
ipari államok
egyedik helyet
pari termelési
a — 1928-ban
stani év elején
st 51.6 száza-

orába utaznak

rök kormány-
ezelőtti orosz-
vizionozására
anácsának el-
ilügyi népbiz-
ni. A látoga-
bey moszkvai
i a napokban
a török fő-

németországi
része

deni Rastatt-
egy része tűz
ltóság a tűz
ymennyiségű
ltal átitatott
t rész szom-

Ujabb fal-
egész épüle-
nunkanélküli
gyrészt min-
ették, hajlék-

metországi
eteknél

főügyészség
bb városá-
tatások vol-
eknél. Nagy
agot foglal-
oportok a
k házáinak
ista nyom-
tartóztatás

Lapkiadó Rt.
da Baros
reláció 8 74

Taxa postală
plătițe în num.
No. 224.716 929.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (v. Brassai-u) 18
Telefon: 9-77. Előfizetési
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 1, negyedévre 3,
félévre 6, egészévre 10 dollár. Hir-
detések díjszabás szerinti. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bánáti
szóadság egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rára megjelölésével engedjük meg.

Termeneten
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését nem vállaljuk. Fő-
szerkesztő dr. Marton Ernő, Fele-
lős szerkesztő Jámor Ferenc,
Bukaresti szerkesztő: Hátazegi
Ernő. Str. St. Constantin Nr. 31

Ára 2 lej

Kedd, 1932 okt. 18.

5693. ÉV
THISRI 18.

XV. ÉVF.
236. SZÁM

Lemondott a Vaida-kormány Maniu meghívást kapott a királyhoz

Vaida a királyi audiencián kijelentette, hogy Titulescut nem veheti be a kormányba és inkább lemond. A király a lemondást elfogadta és Nihalache javaslatára Maniu Gyulát kérte magához

A kormányválság drámai előzményei

Kormányválság kelős közepén

Vaida Sándor a király rendelkezésére bocsátotta miniszterelnöki stallumát. A király a lemondást elfogadta és ezzel az aktuális hivatalosan is kiróbbant a kormányválság, amely hosszú hetek óta lappangva nyugtalanította amugyis ideges életünket.

Nem az első és nem az utolsó kormányválság Romániában. De ilyen aggodalommal és ilyen ijedelemmel sohasem néztünk még kormányválság elébe.

Hol vannak már azok az idők, amikor kormányválságok hírére vidám és gondtalan emberek tömege hullámzott az utcákon kellemes, enyhe izgalommal...

A változástól ki-ki valami újat, valami meglepőt, valami jobbát várt és kaptunk helyébe, cserében a régi helyett, gyöttrő gondokat és egyre reménytelenebb helyzetet.

Még jóformán hozzá sem kezdhetett Vaida kormánya az ország szanalásához, máris elcsuszott a Titulescu néven ismert narancshéjén.

Hogy mi kerekedik ki ebből, senkisé tudhatja. Egy dolog igaz, hogy a beteg országnak mindenre inkább szüksége van, mint újabb izgalomra.

Ha már így kellett történnie, legalább legyen hamar vége a válságnak és azt, aki megbízatást kap majd, engedjék végre nyugodtan dolgozni.

Mert legalább — egy jóidőre — senki rendes ember ebben az országban nem akar többé kormányválságot látni.

Már Bécsben is kezdődik

Bécsben is kezdődik... És ez nagy sor. Bécs ugyanis Középeurópa legoptimistább városa, híres a kedélyéről és híres történelem-filozófiájáról. A bécsi filozófia szerint ugyanis a történelmet egy jó-ságos angyal irányítja. Ez az angyal, a kedély angyala, mindig is jót akar, akkor is, ha átmenetileg bajok látszanak. Ha tehát méltók akarunk lenni ehhez az angyalhoz, akkor nekünk kedélyesen kell felfogni a történelem nagy eseményeit.

Bécs és vele egész Ausztria a történelem során legutóbb a forradalom alkalmával bizonyította be, mennyire méltó a kedély angyalához. Mindenütt a szomszédországban hosszú hónapokig tartott a háboru utáni felfordulás. Magyarországon például 1918 októberétől 1919 augusztusáig tartott a forradalom, nem is szólva az ellenforradalomról, amely évekig elhúzódott. Ausztria, élén Bécs, az egész ügyet három nap alatt intézte el. A forradalom nem is volt egyéb egy nagy népiünnepnél, amely főképpen a bécsi Práterben és az osztrák városok mulatóhelyein zajlott le.

De Bécsben valami történt az elmúlt vasárnap, ami az eddigi osztrák teóriának és tapasztalatnak ellentmondani látszik. Bécsben az történt, hogy egy munkásotthonnak az ablakából lövöldöztek a rendőrök is megnyitották a tüzet, három eleset és ötvenen megsebesültek.

Ez a polgárháboru kezdete. Uj kurzus, fájdalmas kurzus, a birodalmi német fajtésztvérek plántáltak át az angyallian kedélyes osztrákokhoz, akiknek alig volt más ambíciójuk, minthogy a mellüket a legfantasztikusabb kitiintetések díszítik. Utóbb azonban egyetlen diszre áhítottak: a kampókeresztre, vagy a szovjetcsillagra. Mérgezett szimbólumok, se-

Sinaia-Sinaia, október 17. (Az Uj Kelet tud.) Vaida Sándor miniszterelnök hétfő délután öt óraker audiencián jelent meg az uralkodó előtt. A kihallgatás kimenetele elé hatalmas érdeklődéssel tekintettek politikai körökben, mert bizonyos volt, hogy a napok óta lappangó kormányválság kulmináció pontjához érkezett el. Csakugyan az audiencia során Vaida Sándor kimerítő exozét tartott az uralkodó előtt és rámutatott arra, hogy Titulescuval sem az orosz-román megemntámadási szerződés, sem pedig a genfi pénzügyi tárgyalások kérdésében nincs egy véleményen.

Ennek következtében Vaida Sándor kijelentette, hogy nem fogadhatja be kormányába Titulescut, mert nincs meg a lehetősége a kormány és Titulescu közötti együttműködésnek. Amenyiben az uralkodó ragaszkodna mégis Titulescu személyéhez, úgy kéri az uralkodót, fogadja el a kormány lemondását, amelyet már pénteken este benyújtott.

A király azt válaszolta, hogy a kormány lemondását elfogadja. Vaida Sándor felhagyta el a szinajai királyi rezidenciát. A kérdéssel ostromló újságírók előtt a miniszterelnök megerősítette lemondását. Kijelentette azt is, hogy az uralkodó megbízta az ügyek további vitelével az új kormány megalakulásáig.

A király valószínűleg ma délelőtt kezd meg a kormányválság megoldásával kapcsolatos audienciákat. Meghívást kapott az uralkodóhoz Maniu, Mihalescu, Mironescu, Iunian és Titulescu, valamint a politikai etiketnek megfelelően, a törvényhozó testületek elnökei: Pop Csicsó István és Costechescu professor.

Az új miniszterelnök személyére vonatkozólag e pillanatban, midőn e sorokat írjuk, teljes a bizonytalanság. Mint az már ilyenkor szokásos, negyed-óránként újabb és újabb kombinációk kerülnek forgalomba. Két név van előtérben: Maniu és Titulescu. A Maniu kormányban Titulescu a pénzügy-miniszteri tárcát töltené be. Ha pedig a volt londoni követ kapna kormányalakításra megbízást, úgy a tanácsista miniszterekkel és esetleg az erdélyiek egyrészével próbálna kormányt alakítani.

Beavatottak szerint a parlament feloszlításáról és új választásokról szó sem lehet.

A kormányválságról — amelyről elsőnek az Uj Kelet rendkívüli kiadása adott hírt — alábbi részletes tudósításunk számol be:

Mi pecsételte meg a Vaida-kormány sorsát

Bucuresti-Bukarest, október 17. (Az Uj Kelet tud.) Kétségtelen hogy a Vaida-kormány közvetlenül Titulescunak köszönheti bukását. Am azt, hogy ez a kormány mindössze három hónapig élhetett, a belpolitikai élet távolabbi eseményeire kell visszavezetni. A távolabbi ok elsősorban is a Vaida-kormány megalakulásának körülményeiben fekszik. A Jorga-kabinet bukása után kulisszamögötti kombinációk hozták hatalomra a nemzeti parasztpártot, amely nem kérte és nem akarta a hatalmat s mely még nem is heverte ki az elmúlt kormányzás megrázkódtatásait.

A párton belül egész sereg személyi és elvi természetű differencia várt elintézésre.

Es az ilyen körülmények között hatalomra kerülő párt vezérének ugyancsak kulisszamögötti kezek akadályozták meg abban, hogy kormányt alakítson. Ha már a nemzeti parasztpárt hatalomra került, úgy a mai súlyos kormányzási viszonyok és a párton belüli egyenlenségek mellett egyedül Maniu lett volna képes a maga nagy tekintélyével uralni a helyzetnek.

Am az a tény, hogy Maniut kijátszótták és helyette a párt egyik alelnöke került a kormány élére, már az első pillanattól kezdve gyöngítette a kormány autoritását. Különböző nehézségek egymásután zúdultak a kormányzás útjába.

A konverziós törvény miatt már-már

szakadás fenyegetett) és amikor a kormány a javaslat megszavazása után már szabadon lélegezhetett volna, beütött a Titulescu-rovindárlat.

Hogy melyek volnának a londoni követ távolabbi céljai, azt nem lehet tudni. Egyelőre annyit bizonyos csupán, hogy a Vaida-kormányt meg akarta bukztatni és ez sikerült is neki. Ez a kérdés is másképpen likvidálható volna, ha nem Vaida Sándor, hanem Maniu állna a kormány élén.

Egy olyan kormányt, amelynek elnöke Maniu és amely mögött a szabadon választott parlament áll, aligha lehetett volna három hónap után ilyen sommásan elintézni.

Ebben mindenestre szerepet játszott és játszik az is, hogy a román belpolitikai élet fölöttébb egészségtelen alapokra van felépítve. Az alkotmányos és parlamentáris mechanizmus normális működése is kizárta volna a kormányváltozás lehetőségét ebben a pillanatban, amelyet most nem az alkotmányos uszok, hanem a kulissza mögötti intrikák kuszája és sűrű szövevénye dominál.

Igy történt meg, hogy a Vaida-kormányZ formailag egy olyan kérdésben bukott meg (az orosz-román ügy), amelyben a király, az összes román politikai pártok vezérei a parlament és a Romá-

(Folytatása a 8-ik oldalon)

nem inkább az ördög keze. Vajjon hütlének lettek a filozófiájukhoz, vagy a simmeringi esetet is átmenetinek kell venni.

Reméljük és bizzunk az angyal diadalában.

VILAG TÖKRÉ

Berlin számokban

Berlin, október hó.

Természetes velejárója a mai gazdálkodási rendnek, hogy a 4 milliós Berlin rettenetes embertömeget szétvázásra, azaz saját érdekeinek a szemellett tartására tanították. Kiki magának, ember ember ellen. Csak magaddal tördj, örvendj, ha egy ember elhull, több esik rád. Legföljebb jobbra tarts, balra előzz. Ma, amikor Berlinnek 600.000 bejelentett munkanélkülie van, akik egyhangu reménytelenséggel ülnek a nagy város rengetegében és szívesen kikapnák egymás szemét, csak hogy munkájuk legyen, csak a munkás pártok azok, amelyek összetartásra ostromozzák az embereket és nem szétvázásra. De ezek is roppant nehézségekkel küzdenek, hogy az ember ember elleni harcot átváltoztassák a mai társadalom elleni összetartó és összefogó fellépésre. Hogy ennek miért vannak sok más mellék és főkörmények között nagy akadályai, meg fogjuk érteni, ha egy pillantást vetünk számokban Berlin felépítésére, ahol a 4 millió ember el van osztva.

Berlin 232 km² terjedelemben terjeszkedik a Spree és Havel partjai mellett. Ebből a nagyobb területek: Niederbarum 103 km²-nyi területen, Beeskow-Storkow 14 km², Teltow 69 km² és Osthaveland 46 km²-nyi területen fekszik. Ha valaki Berlint Keletről Nyugatra át akarja gyalogni, akkor 45 km. utat kell megtennie. Tehát körülbelül annyit, mint Kolozsvártól Szamos ujjvári. Ha Nyugatról Déltre akar menni, akkor már csak 38 km. kell gyalognia.

Berlinnek 7500 uccája van, körülbelül annyi, mint amennyi háza van Kolozvárnak. Nem csoda, ha előlél az a visszásság, hogy a németek kifogynak nemzeti hőseikből és vágyálmaik után nevezik el uccáikat. Lehet kapni Berlinben afrikai részt, ahol mindenféle fantasztikus déli névvel találkoznak, feketefej ucca, valamint a különböző francia, angol, holland, belga gyarmatok nevei uccákra huzva, ezeket is szeretnék a németek maguknak. És miért ne, ők nem olyan éhesek mint a többi imperiálisták. Sőt tovább mennek: angol, francia, olasz, osztrák városrészek vannak, ahol nevezett benszülöttekből fióka sem létezik, de az irántuk való ragaszkodási szenvedélyből. Igaz, hogy nagy zavar van a körül is, hogy egy nemzeti nagyságról sokszor 8—10 ucca is el van nevezve a város különböző részein, amit úgy magyaráznak, hogy ezeknek a városrészeknek autonómiájuk van úgy elnevezni uccáikat, ahogyan akarják. Az idegeneknek pedig egyéni bajuk az, ha egy Tempelhofban lévő Bismarck uccát véletlenül Weddingben keresnek csak azért, mert ott is van. Berlin leghosszabb uccája az Ausfallstrasse, amely 22 km. hosszú és csaknem minden nevesebb uccán végig húzódik, illetve érinti azokat. A

hires Friedrichstrasse csak 3 km. hosszú, viszont a legrövidebb uccája Berlinnek a 25 méteres Neuegasse. Egészen speciális, hogy vannak úgynevezett magántulajdon uccák, ahova csak az ottlakók tehetik be a lábukat, de uccai forgalom vagy idegen járókelők előtt zárva. Még idegen kutyák sem mehetnek be. Ezt óriási tábla jelzi mindenütt.

A Spree 46 km.-t tesz meg Berlin területén, a Havel 30 km., viszont Berlin területe telistele van szelvé vízi-utakkal, amit az két folyó táplál, amik rendkívül mélyek és rajtuk szemét- és teherszállítás folyik állandóan. Ilyen pl. a Teltovo kanális, amely 32 km.-nyi területen hálózta be a várost, vagy a Landwehr-kanális, amelyik 11 km. utat tesz meg és ezek egymáshoz vannak kötve, kikötőkkel, vasutakkal, földalattival és hajókkal. Ezeknek a hatalmas folyóknak és csatornáknak 707 hídjuk van. (Köszvénynek, ha jól emlékszem van öt hídja abból is egy évek óta épül és bár kész van, ucca csak évek múlva lesz hozzá. Ebből 565 vizen keresztül víz 122 vasúti síneken a magasban és a többi uccákon keresztül. Berlin városának, amely 39 kerületre oszlik 1932 április 1-én volt 22.176 tisztviselője, 12.508 alkalmazottja és 19.040 munkása. Tehát körülbelül 54.000 ember, ami a 4 milliós lakossághoz képest igen kevés. Ezekből is a mai napig elbocsátottak 5400 tisztviselőt, 487 alkalmazottat és 4950 munkást. Ezekből a számokból kiderül, hogy még a látszólag nagy tömegű városi alkalmazott is igen kevés egy négymillió város adminisztrációjának az elvégzésére. Igaz, hogy ezzel szemben, ha ez valakit megvizsgál ugyanancsak április óta felvettek 7852 rendőr újoncot, akiknek az lesz a hivatása, hogy az elbocsátott és kenyérműködő városi, valamint a 600.000 egyéb munkanélkülivel szemben a város rendjét és nyugalalmát megvédje.

Pap Gábor

Ügyvédi határidő napló 1933 Lepage-nál Kvár

NYOMBAN rendelve 300 lej, később 400 lej utánvétellel, vagy előfizetve franko.

Az összes gyógynövényeket

Borsos-Mentát

fenyőmagot (Wacholder) a legjobb napi áron vásárol Fischer Sándor cég Timișoara, I. Str. Unguraniu 14.

Megjelent

Dr. Kecskeméti Lipót
főrabbi

JEREMIÁS

(Jeremiás próféta és kora)
3 kötetes nagy munkája

Kapható:

Vidor Manó könyvkereskedésben
Oradeán

600 leleért

valódi velinpapírra nyomott, egészvászon kötésbe kötött példányok ára 1200 Lei

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Elárusítjuk

visszamaradt
nyári
cikkeinket

1 mtr. prima **Mosóselyem** Lei 39
MINTÁS

Óriási választékban

Szövet
Selyem
Fanel
Barchet
Papian
Vászon

„Stea“

Női divaláruház CLUJ, Reg. Ferd. 9.
volt Judovics Lázár üzlet

Pénzhamisítás — kormányrendeletre

Berlin, október 17. Világszerte nagy feltűnést keltett nemrégiben, hogy az egyik berlini szállodában a német rend őrség elfogta a legkiválóbb nemzetközi pénzhamisítók egyikét: Henniest avagy másnéven Döringet, akinek letartóztatását a portugál kormány kérte. Ebben az ügyben most rendkívül érdekes fordulat állott be.

Amint ismeretes Hennies-Döring egy nagy szövetkezet vezetője volt, amely óriási mennyiségű portugál bankjegyet hamisított. A portugál kormány emiatt diplomáciai uton Hennies kiadatását kérte a német hatóságoktól. A kiadásti kérelemben megállapították a portugálok, hogy Hennies, aki Svájcban született, jelenleg braziliai állampolgár. Hennies a német hatóságok előtt most kimutatta, hogy Németországban, még pedig Hessenben született, valódi neve pedig Gusztáv Adolf Döring. Braziliában csupán a háboru előtt tartózkodott néhány évig, a háboru kitörésekor azonban visszatért Németországba. Döring rendkívül érdekesen utasította vissza az ellene emelt vádat. Elmondotta, hogy a pénzhamisításról szó sincs,

sőt ellenkezőleg, a portugál kormány bizta őt meg azzal, hogy a bankjegyek utánnyomásáról gondoskodik és ebben az ügyben, a portugál kormány megbízásából érintkezésbe is lépett egy angol céggel. Döring adatait roppant nehéz ellenőrizni, mivel a hivatalos portugál állítások egészen másként hangzanak. A porosz igazságügyminisztérium mindazonáltal elhatározta, hogy az egész esetet a lehető legalaposabb vizsgálat tárgyává teszi és valószínű, hogy a kiadásti kérelmet elfogadják utasítani. Ha ez meg is történik, akkor sem kerül szabdlábra Döring, mert másfajta, ugyan csak pénzhamisítási jelleggel bíró bűncselekmények is terhelik lelkét.

Döring vádjait némiképp valószínűvé teszi, hogy néhány évvel ezelőtt hasonló jellegű bűntünetet lepleztek le Londonban. Akkor a londoni portugál követség hivatalos levélpapírján rendelték utánnyomatokat a portugál bankjegyekből. A nyomda a rendelést elfogadta, a bankjegyeket a követségnek leszállította és később kiderült, hogy pénzhamisítás történt, amelyről a portugál kormány állítólag nem tudott.

Megisméltődött a bécsi Rosenberg-eset Berlinben

Két suhanc állati kegyetlenséggel meggyilkolt egy 87 éves koldust

Berlin, október 17. Valahol kint a nagyváros periferiáján rothadó deszkából és kátránypapírtörmelésekből viskót épített magának, amely valahogyan megvédte az időjárás viszontagságai ellen. Kis lövészárkok kályha van a viskóban, amelyben az öreg ember megfőzi ebédjét, ha ugyan van mit főznie.

Az egész viskó még annyira sem kényelmes, mint egy rendes tyukól. Az öreg ember 87-ik évét járja, térdei már rogyadoznak. Valamikor szabó volt, dolgozni azonban már nem tud, ezért napközben bevándorog a városba, beáll valamilyen sarokba és koldul. El lehet-e képzelni, hogy ezt az öreg embert, akinek alig van valamije, csak azért gyilkolták meg, hogy kirabolhassák? Mégis ez történt meg. A napokban meglékel koponyával találták meg sivar kunyhójában. Rongyos ruháit össze-vissza dobálva találták meg és nem lehetett kétséges, hogy az öreg ember büntény áldozataul esett. A rablógyilkosokat már el is fogták. A gyilkosságot egy Lemcke nevű házaspár és két suhanc követte el, az egyik egy 19 éves motorlakatos, a másik pedig

visszaeső tolvaj. A gyilkosság gondolata a Lemcke házaspár agyában született meg. A géplakatos már beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy vasárnapra virradó éjjel barátjával elindult, hogy behatoljanak az öreg ember viskójába és ellopják holmiját. Közvetlen a viskó előtt egy fekete macska szaladt át előttük, mire visszazaladtak. Három nappal később éjjel egy óráig együttültek a Lemcke házaspárral egy mulatóban és amikor a házaspár hazament, a két suhanc behatolt az öreg ember viskójába, ahol a koldus szalmazsákján feküdt. A suhancok azonnal rárohantak és addig ütötték, amíg élet volt benne.

Egy konzervdobozban tíz- és huszpfenniges pénzdarabokban összesen közel ötven márkát találtak meg, amit magukhoz vettek. A koldus kevéske papírpénzét a rablók nem találták meg. A két suhanc hajnalhasadáig a viskóban maradt, azután elmenekültek. Egyelőre nem sikerült megállapítani, hogy zsákmányukból adták-e Lemckéknek.

Rablógyilkosság a kolduson — az idők jele!

Romain Rolland:

Uj háboru felé vágat a világ

Genf, október 17. Romain Rolland beszél... Egyenletesen, szinte halkán... Azt hinné az ember, hogy holmi köznapidolgokról folyik a társalgás. Pedig nem: a világ legsúlyosabb problémájáról mondja el véleményét a nagy író.

— Leszerelés?... Amszterdamban összejöttek azok, akik esztendőik sora óta felemelik tiltó szavukat a szörnyűségek ellen, melyek egy újabb vérezőnt akarnak a világra rázúdítani. Hogy lesz-e fogantatja?...

Eltűnődve mészlik maga elé. — Talán csak később, de egyszer valamikor biztosan... Nem hagyjuk abba. Fel fogjuk rázni a lelkeket... Fel!!!

— És szelíd szeme most lelkesedés tüzeben ég.

— Tenni kell valamit... tenni, mert szörnyű veszedelem fenyegeti újból a világot.

Íróasztala fiókjából sűrűn teleirt papirokat vesz elő.

— Ime néhány adat arról, ami készül. Minden leplezés és titkolózás ellenére a világ hatvankét államának fegyverkezési kiadása az 1925. év 3479 millió dollárjáról 1930-ban 4125 millió dollárra emelkedett, sőt 1932-ben a leszerelési világkonferencia évében máris ötmilliárd dollárt költöttek katonai kiadásokra. Ezek az adatok távolról sem fedik a tiszta valóságot, de még hivatalosan is a háboru előtti időkkel szemben több mint 70 százalékkal emelkedtek a hadikészülődés költségei. A szociális és kulturális célból történő kiadások szinte minden átlamban csak elenyésző részét képezik a katonai kiadásoknak.

— A szárazföldi, tengeri és légiháborura való készülődés mellett a legnagyobb szerepet játsza a gázháboru való készülődés. A világháboru óta több mint ezer olyan mérges gázfajtát ismerünk, amelyek a jövő háborujában szerepelnek. Közöttük több, mint száz olyan, amely valamennyi eddig ismert gázalacron áthat és a legcsekélyebb dózis is halálos.

— Mit mondjak még? Az imperiaalista hatalmak, amelyek mögött egész sereg kisállam mint uszályhad áll, igenis, háborura készülődnek. A háboru készülődés kulisszák mögötti mozgatói pedig elsősorban a hadfelszerelési gyárosok és aztán a nehézipar képviselői. Szörnyű elvakultságukban és kapzsiságukban egy pillanatig sem gondolják meg, hogy milyen pusztulást készülnek rázúdítani az emberi civilizációra és kultúrára...

Tiszta való nem ámitás, **CZINK-nél** készül **legszebb festés és tisztítás**

„Ismeretlen“ tettesek el akarták lopni a fekete-szeszpanama bűnügyi aktacsomóit a kolozsvári ügyészség vaskazettájából

Az iratokat egy nappal a betörés előtt vitték el az ügyészségtől a vizsgálóbírók. Egymillió lej értékű lefoglalt bankbetétkönyvet hagytak ott érintetlenül a betörők, akiknek csak a fekete-szesz iratai kellettek

Valaki hónapokkal ezelőtt egymillió lejt kínált fel annak, aki a zamszentkirályi szeszgyár elleni vizsgálat iratait megsemmisíti

Cluj-Kolozsvár, október 17. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap délután Kolozsváron páratlan vakmerőséggel és körültekintéssel végrehajtott betörés történt, melynek a szenczióját éppen az adja meg, hogy a betörést a kolozsvári ügyészség titkárságának irodájában követték el öt méternyi távolságra a börtön bejáratától.

A másik érdekessége az ügyészségi betörésnek, hogy az „ismeretlen“ tettes a fekete-szeszvizsgálat hatalmas iratcsomóit akarta elrabolni, hogy ezzel megszüntesse bizonyos fekete-szeszgyártással gyanúsított gyártulajdonosok és pénzügyi tisztviselők ellen indított kétélves vizsgálatot.

Hétfőn reggel az ügyészség helyiségét takarító irodaszolga megdöbbenéssel konstata, hogy az ügyészség irodájához vezető ajtókat valaki feltörte. Bejártott dr. Pop Florian ügyészségi titkár szobájába is,

ahol az összes szekrényeket és azt a kis fényezett vaskasszát, amelyben az ügyészség legfontosabb iratcsomóit és bűnjelét szokták tartani, feltörve találta.

Azonnal hivatalába telefonálta dr. Biriescu Nicolae vezetőügyészt és rögtön megjelent a helyszínén dr. Pop Florian ügyészségi titkár, akik megállapították, hogy a vasárnap, vagy a vasárnapról hét főre virradó éjszaka folyamán betörést követték el, melynek célja csak a fekete-szeszakták eltüntetése lehetett.

A vakmerő betörő utja az ügyészségi irodáig

Az ügyészségen rövidesen megjelent Drăghiciu Aurel rendőrigazgató és a központi rendőrkapitányság több detektívje is és megállapították, hogy a tettesek minden valószínűség szerint a vasárnap déli órákban ismeretlen módon behatoltak a törvényszék épületébe, az emeletre feljutva alkulccsal felnyitották azt az ajtót, amely a törvényszéki folyosót az ügyészség folyosójától elválasztja. Ezután feltörték az ügyészség hivatali helyiségéhez vezető ajtó patenzárját. A betörők jól ismerhették a járást az ügyészségen, mert az első tágas irodai teremben semmit nem kutattak,

hanem egyenesen a harmadik helyiségbe mentek, ahol dr. Pop Florian ügyészségi titkár irodája van.

A betörők ebben a helyiségben tíz méternyi távolságra voltak az ügyészségi fogaða bejáratától. Pop Florian dr. irodájának a második bejárata ugyanis közvetlenül a börtön előtti kis folyosóra nyílik, ahol a III-ik vizsgálóbírói iroda helyisége is van.

A betörők vakmerőségére jellemző, hogy a börtön tőszomszédságában meg merték kockáztatni a zajjal járó kasszafurást.

A kis masszív vasládát felfeszítették és átkutatták. Ebben az órában déli pihenő lehetett az ügyészség épületében, a fegyőrök ebédeltek és így történhetett meg, hogy a betörőket senki nem hallotta az épületben. Egészen különös véletlen folytán azonban

a betörők nem találtak egyetlen fekete-szeszdosszárít sem a vaskazettában.

Néhány nappal ezelőtt ugyanis a fekete-szesz aktáit az egyes vizsgálóbírói irodákhoz osztották szét, Puscariu Emil vizsgálóbíró pedig éppen szombaton vette

ki a vaskazettából az egyik szeszgyárra vonatkozó iratokat. Ennek a véletlennek tudható be, hogy a fekete-szesznyomozás iratait nem lopták el.

Hogy a betörők csak a fekete-szeszvizsgálat adatai iránt érdeklődtek, bizonyítja az a körülmény, hogy a vaskazettában

egymillió lej értékben betétkönyvet találtak, amelyeket különböző ügyészségi vizsgálatok idején foglalt le az ügyészség.

A betörők nem is nyúltak hozzá a betétkönyvekhez és semmit nem vettek el, ami a titkári irodájában található. Itt egyéb értékek is vannak, amelyeket érintetlenül hagytak és eredménytelenül távoztak el ugyanazon a zuton, amelyen az ügyészséghez behatoltak.

Riadalom az ügyészségen

A betörés valóságos riadalmat keltett az ügyészség személyzetében. Biriescu vezetőügyész szigorú házivizsgálatot rendelt el az ügyészségi fogházőrök és a vasárnap a déli órákban szolgálatot teljesített személyek körében,

de semmiféle pozitív adat nem jutott az ügyészség birtokába

afelől, hogy milyen körülmények között jutottak be a tettesek az ügyészségi irodába.

A feltevések

A rendőrség erélyes nyomozást vezetett be a tettesek kézrekerítésére. Ennek a nyomozásnak alapjául egyelőre feltevések szolgálnak. Azon az alapon indul el a nyomozás, hogy kinek, illetőleg kiknek állott elsősorban érdekében a fekete-szesz iratok elrablása. Az első percben a nyomozó közegek észbe öklött az a hír, amely néhány hónappal ezelőtt kerin-

gett a városban.

Eszerint valaki egymillió lejt ajánlott volna fel annak az embernek, aki a zamszentkirályi szeszgyár elleni vizsgálat dossziéit az ügyészségről elloppja és megsemmisíti.

Erről a kolozsvári rendőrség bizalmasan még annak idején értesítette a fekete-szeszvizsgálat vizsgálóbíróját, Puscariu Emil törvényszéki elnököt, aki azonban akkor nem vette komolyan a dolgot. A hír valóban feleltelennek látszott, mert az ügyészségi iratok idegen számára hozzáférhetetleneknek tűnhettek fel az éjjel nappal börtönőrökkel őriztetett törvényszéki épületben.

Hivatalos nyilatkozat

Az Uj Kelet munkatársa hivatalos helyről kért és kapott nyilatkozatot ebben a romániai bűnesetek között páratlanul álló és elképesztő vakmerőséggel végrehajtott betörésről.

Hogy a betörést azért követték el, mert a fekete-szeszaktákat akarták elrabolni, az egészen kétségtelen. A betörés színhelyén komoly értékeket rabolhattak volna el, de a betörőket semmi nem érdekelte a fekete-szeszdossziékon kívül. Másrészt valóban kerigtek olyan verziók, hogy valaki egymillió lejt adna a zamszentkirályi fekete-szeszdosszié megsemmisítéséért. Így feltétlenül meg van az alapja annak a feltevésnek, hogy

a betörési kísérlet különösképpen a zamszentkirályi dossziék megszerzéséért történt.

Az utóbbi hetekben ugyanis megkezdődtek újra a munkálatok a szesz-dossziékon, egyes periratok áttették a törvényszékre, sőt tárgyalásra is kintűték őket.

Az egyedüli fogápoló szerek,

Gyár: Cluj, Strada Universitatii No 1.

— A legjelentékenyebb kétségtelenül a zamszentkirályi szeszgyár elleni vizsgálat volt. Magában a betörési kísérlet is igazolja, hogy az érdekelteknek volt miért félniük. A kihallgatások során tanukat megvesztegettek és a vizsgálóbíró néhány esetben állapította meg, hogy a vallomásra jelentkező tanuak bizonyos összeget juttattak előlegként és nagyobb összeget helyeztek számára kilátásba a tanuvallomás megtörténte után. Így rendkívül nehézségekbe került a vizsgálat befejezése. Nagyon valószínű, hogy amennyiben az iratokat valóban elrabolták volna, a vizsgálóbíró nem tudta volna megegyeszer összeállítani az aktacsomót.

A véletlen szerencse ugye hozta magával, hogy a dosszié a betörés idején nem volt már a vaskazettában és így a tettes nem juthatott az értékes periratok birtokába.

Eddig a hivatalos nyilatkozat, mely mintegy meg is jelöli azt az irányvonalat, amelyben a rendőri nyomozásnak haladnia kell. A rendőrség büngyi osztálya minden valószínűség szerint a fekete-szeszpanama eddigi szereplői között fog tájékozódni afelől, hogy ki lehetett az, aki minden valószínűség szerint hivatásos betörőket bérelt fel arra a célra, hogy aktákat lopjon az ügyészségről. Eppen ezért az ügyészségen történt betörés páratlan izgalmat kelt azok között, akik a szeszpanama vizsgálata alatt gyakori vendégei voltak az ügyészség és a törvényszék hivatalainak. Amennyiben a betörés tetteseit kézrekerítenék és a tettesek vallomásai a vizsgálat felvést támogatnák alá, ez újabb súlyos bizonyíték lenne a szeszgyárosok bűnösségének.

Polgárháboru lángolt fel Bécsben

Három halott és 50 sebesült áldozata van a simmeringi harcoknak. Az Arbeiterzeitungot elkobozták

Bécs, október 17. Vasárnap délelőtt a polgárháboru nyitánya Bécsben is megkezdődött. Simmeringben a nemzeti szociálisták tagozati gyűlést tartottak és utána felvonultak. Még nincs tisztázva, mik voltak az előzmények, melyik fél részéről történt a provokáció, csak annyi, hogy amikor a kampóskeresztesek elhaladtak a szociáldemokrata munkás otthon előtt, az ablakokból sortűzet adtak a menetre. Az egyik rendőrtisztviselő és két kampóskeresztes azonnal meghalt, többen pedig megsebesültek.

Távirataink a következők: Bécs, október 17. Simmering kerület Drieschitz uccájában felvonuló nemzeti szociálistákat a szociáldemokrata-otthonból golyózással árasztották el. A rendőri karhatalom válaszul nyomban tűz alá vette az otthon épületét, majd állandóan tüzelve behatoltak a rendőrök az épületbe. Az uccára leadott lövések következtében 3 ember életét vesztette s tizen kaptak súlyos sebeket. A rendőrök az otthonban fegyvereket találtak s koboztak el és a benn tartózkodókat letartóztatták.

Bécs, október 17. Valószínűnek tart-

ják, hogy az osztrák kormány szükség-rendeletet ad ki, amely feloszlatja a szociáldemokrata Schutzbundot. A simmeringi véres kimenetelű lövöldözés után ötven sebesültet szállítottak kórházakba. A szociáldemokrata otthonban a rendőrség 70 fegyvert, több ezer lövedéket, 14 revolvert, bajonettek, gummibotokat és gépfegyveralkatrészeket talált és foglalt le.

Az Arbeiter Zeitung külön kiadását az ügyészség elkoboztatta.

Bécs, október 17. A simmeringi uccai harc után riadóautókon 300 rendőr érkezett a munkás-otthon elé és a ren-

det teljesen helyreállította. A sebesülteket mentőautókon vitték kórházakba, a sebesültek közül többen állapota életveszélyes. Az esti órákban a nyugalom már valamennyire helyreállott, a városban azonban általános volt az izgalom.

Bécs, október 17. Tegnap simmeringi véres kimenetelű lövöldözés nyomában ma az összes főiskolákon újabb verekedések voltak nemzeti szociálista és szociáldemokrata hallgatók között, 25 diákot szállítottak be kórházba. A főiskolákat bezárták. A zavargásnak részben antiszemita jellege is volt. Sok zsidó diák is van a sebesültek között.

Egy angol teherszállító gőzös katasztrófája Galacon

Bucuresti-Bukarest, okt. 17. Szombat éjjel Galacra érkezett a „Light“ nagy angol teherszállító hajó, amely több ezer vagon épületfával volt megterhelve. A kikötés manőrvirozása közben a hajó megsérült és hirtelen süllyedni

kezdett. Óriási pánik tört ki, a hajóról több ezer fát dobta a vízbe és így sikerült magukat felszínen tartaniuk, a míg a többi hajó segítségül jött és nagynehezen megmentették az angol hajót értékes rakományával együtt.

Ne higgyen senkinek! Győződjön meg személyesen „CRISTAL“ fest, tisztít és mos legszebben

„CRISTAL“ fest, tisztít és mos legszebben

Lezajlott a kisebbségi újságírók temesvári kongresszusa

Az országos szervezet székhelye: Kolozsvár. Dr. Krenner Miklóst örökös diszelnöknek, Tilea minisztert dísztagnak választották meg. Előadás az újságírók szociális helyzetéről

Timisoara-Temesvár, október 17. Az Erdélyi és Bánsági Népkisebbségi Újságírószervezet ezidén Temesváron tartotta kongresszusát, amelynek programját főképp anyagi természetű problémák foglalták le. A kongresszust vasárnap nyitották meg, és szombaton este dr. Krenner Miklós szervezeti elnök vezetésével előértekezlet volt, amelyen megállapították a vasárnapi és hétfői kongresszus tárgyszorozatát.

A kongresszusi megnyitót a megyei prefektura dísztermében zajlott le. Az előző emelvényen a háromtagú direktórium: Krenner Miklós dr., Sárkány Gábor és dr. Kovács Jenő foglaltak helyet, a jegyzői tisztet pedig Asztalos Sándor látta el. A hatóságok képviselőiben megjelent Nicolau tortományi igazgató, Gabor Liviu dr. helyettes polgármester, Crenian Aurel rendőrkapitány és a Tila alminisztert képviselő, Dalea kabinetfőnök. A nagyszámú megjelent román újságírók tartásukat Sárkány Gábor üdvözölte román és német nyelven. Magát a kongresszusi megnyitót beszédet Krenner Miklós dr. mondotta, aki mélyen átgondolt szavakban mutatott rá a kisebbségi sajtó súlyos helyzetére.

Román és kisebbségi sajtó szolidaritás

Az üdvözlésekre Nicolau tartomány-igazgató, dr. Gabor Liviu és Dalea kabinettfőnök meleg szavakkal válaszoltak és biztositották a kisebbségi újságírókat, hogy az atóságok részéről a legmesszebbmenő jóindulattal nézik és támogatják a kisebbségi újságírókat, akik megmozdulásukat, Dalea kabinetfőnök kimentette Tilea alminisztert, aki — úgymond — személyesen akart megjelenni, ebben azonban a hírtelen kitört kormányválság megakadályozta. A román hírlapírók országos vidéki szindikátusa nevében két szónok is beszélt, akik felszólították a kisebbségi újságírókat, hogy teljes autonómiájuk fenntartása mellett federatív alapon kapcsolódjanak be a vidéki román újságírók hatalmas szervezetébe, hogy ezáltal a kari szolidaritás az igazi professzionális jegyében vívhassák meg élet-halál harcukat a mai kíméletlen gazdasági viszonyok ellen. Krenner Miklós dr. megköszönte ezt a felhívást és indítványozta, hogy ezt a kérdést is tüzzék ki a kongresszus napirendjére. Indítványozta továbbá, hogy Ófelsége, II. Károly születésnapja alkalmából a kongresszus üdvözítő távirattal járuljon az uralkodó elé. Indítványozta továbbá, hogy a kongresszus alkalmából a kisebbségi újságírók táviratilag üdvözöljék a Vaida-kormányt és Tilea alminisztert a szervezet tiszteltbeli tagjává is megválasztotta. Attértek ezután a napirendre. Walter Gyula országos titkár és Öhlmacher Andor jegyző működési és zárszámadási jelentései után Franyó Zoltán hosszasan és megindultan beszélt az újságírók nyomoráról és megemlékezett a hatósági kel-

metlenkedésekről, amelyeket az újságírók kisebbségi állásfoglalásuk miatt kell elszenvedniük.

Kolozsvár — a székhely

Délután a szervezet székhelyének a kérdését vitatták és úgy döntöttek, hogy az Erdélyi és Bánsági Népkisebbségi Újságírószervezet székhelye Kolozsvár legyen. Ezután megválasztották az új tisztikart. Dr. Krenner Miklós bejelentette, hogy az elnöki állást különböző okok miatt nem vállalhatja, mire a kongresszus dr. Krenner hosszantartó éljenzés és tapsvihar közepette a népkisebbségi újságírószervezet örökös diszelnökévé választotta.

A kiküldött jelölőbizottság javaslatát is teljes egyhangúsággal tette magáévá a kongresszus. Elnök Sárkány Gábor lett, ügyvezető alelnök Ligeti Ernő dr. alelnökök: Maróth Sándor (Nagyvárad), Fűzi Bertalan (Brassó), Dénes Sándor (Szatmár). Főtitkár Jámor Ferenc, gazdasági igazgató Erős Vilmos dr. pénztáros Halász József. A husztagu elnöki tanács tagjai a következők: Aradról Zima Tibor, Szomori Oszkár, Zsigmond Jenő, Brassóból: Kacsó Sándor és Finta Zoltán, Bukarestből Gyárfás László, Kolozsvárról Szász Endre, Szentimrei Jenő, Salamon László és Gaál Gábor, Nagyváradról: Tabéry Géza dr., Barza Ferenc dr., Erdős Iván és Kunda Andor dr., Temesvárról: Franyó Zoltán, Grósz Dezső, Asztalos Sándor, Beller Hans és Gárdos Sándor. Végül Szatmárról: Lengyel István.

Sárkány Gábor szerkesztő maga és az újonnan választott tisztikar nevében nagyobb beszédben megköszönte a bizalmat. Fogadalmat tett, hogy igyekezni fog közhasznú cselekedetekkel részlegelni erre a bízalomra. Ezután a kongresszus első napi tanácskozásait bezárta. Este fél 9-kor a színházban irodalmi és művész estélyt rendezett a kongresszus, melyen az újságíró társadalom számos kiválóságain kívül szép művészeti teljesítmények szórakoztatták a kongresszus tagjait és szépszámú közönséget.

Ujdonság! Ujdonság!
JOSEPH ROTH

HIOB

c. regénye.
Ara 84 lejt

Heine óta még egyetlen író sem dolgozott fel zsidó tárgyat olyan ragyogó és emelkedett nyelven, olyan feledhetetlenül megkapó szép képekben, az élmény akkora tüzzel és mélységgel, mint Joseph Roth „HioB” c. regényében. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltés előzetes beküldése mellett, (bélyegben is) vagy utánvételt.

Bukarestben állandó ipari kiállítást és mintavásárt rendez az

„ARGUS” E.P.A.I.R.

kereskedelmi és ipari szaklap
Ciclop-palota, Boulevard Tache Jonescu 8.

Megnyílik
1932 november elején
Egy évig nyitva, közvetlen kapcsolat
és eladás termelő és fogyasztó között

Saját érdekében jár el minden iparvállalat és kereskedelmi cég, ha kiállítási boxot bérel. — Felvilágosítással díjmentesen szolgál a kiállítás rendezősege. — Kívánatra prospektus.

Várjatok...

Ne vásároljatok még télire almát, diót, vagy bort, mig nem láttátok a kolozsvári kiállítást, Erdély borainak, gyümölcsének, virágainak, baromfinak és mézeinek legszebb gyűjteményét, amely Ófelsége a király és a kormány tagjai nak jelenlétében október 23-án nyílik meg. Itt mindenki majd kedve szerint vásárolhat és választhat a legkitünőbb borok, gyümölcsök, szárnyasok változatos fajai közül.

Erőtelles cionista mozgalom indult meg a zsidó diákság körében

Csütörtök este tartja meg első nagygyűlését a Bné Jisrael, a cionista egyetemi ifjuság kulturkőre

Cluj-Kolozsvár, október 17. Az elmúlt tanév végén politikai szükségességből kiindulva a cionista egyetemi ifjuság egyik csoportja „Bné Jisrael” név alatt önálló egységbe tömörült. A néhány cionista diák által megindított mozgalom, amely magára kellett hogy vonja nemcsak a Zsidó Nemzeti Szövetség, de Erdély nemcionista zsidó közöleteinek figyelmét is, — a diákság széles rétegeit állította a pozitív zsidó célkitűzések szolgálatába és reményteljes kezdetét jelenti egy erőteljes áramlatnak, amely megszünteti az egyetemi ifjuság eddigi közömbösségét a zsidóság és annak aktuális problémái és feladatai iránt.

Az elmúlt napokban tartotta meg első értekezletét a Bné Jisrael, amelyen a mozgalomtól eddig távolálló zsidó diákok is nagy számban vettek részt. Az értekezlet többek között elhatározta, hogy a Bné Jisrael kereteit kiszélesíti az egész cionista egyetemi ifjuságra és a szervezet a cionista diákok kulturkőrévé alakul át, amelynek célja: a zsidó diákságnak pozitív zsidó szellemben való nevelése, az aktív zsidó életbe való bekapcsolása, a zsidó egyetemi if-

juság felvilágosítása és kiképzése a zsidóság szociális, gazdasági, kulturális, irodalmi, művészeti, stb. feladatairól és problémáiról és ezzel szellemi harcot indítani a világnézetek mai zürzavarában kapkodó tudatlanság és sötétség ellen a zsidókérdést illetően.

Céljainak megvalósítására a Bné Jisrael megfelelő otthont, könyvtárt és olvasótermet fog berendezni tagjai számára, hogy adva legyenek azok a keretek és adottságok, amelyek egy ilyen program tényleges megvalósításához szükségesek. A Bné Jisrael maga köré fogja csoportosítani az erdélyi cionista élet összes szellemi vezetőit és így az erdélyi cionizmus új fellendülése várható ettől az ifjusági mozgalomtól, amely a legjelentősebb az utóbbi évek ifjusági megmozdulásai között.

A Bné Jisrael f. hó 20-án, csütörtökön este fél kilenc órakor a Zsidó Nemzeti Szövetség helyi csoportjának Főter 22. szám alatti helyiségében (II. emelet) tartja meg első nagygyűlését, amelynek keretében Jámor Ferenc, az Uj Kelet szerkesztője tart előadást „Zsidókérdés — zsidó ifjuság” címmel.

Olcsó és kényelmes utazás Budapestre

Az „Orbis” november 10-iki színházi és divatrevü vonata

Az utazás és a sport világdívatját az emberi fejlődés tekintetéből csak helyesebb lehet. A kultúra érdekében is hasznos munkát végeznek azok a szervezetek, amelyek ennek a divatnak az érvényesülését elősegítik.

Az Orbis-iroda is ezeknek a szervezeteknek a sorába áll.

Indulásképpen egy budapesti társasutazást kíván rendezni, amely kényelem, célszerűség s főként olcsóság tekintetében minden hasonló kísérletet felül fog mulni.

Az Orbis-iroda filléres gyors vonatához Kolozsváron és Nagyváradról lehet csatlakozni.

Hatszázkilencven lejtért Kolozsvárról, 475 lejtért Nagyváradról a következőket nyújtja az Orbis-iroda utiterve:

1. Vasúti jegy Kolozsvárról oda és vissza.
2. A magyar vízum díja.
3. Ingyenes részvétel, zenés tea és táncelőadással egybekötött női és férfi divatrevü bemutatóján. Az őszi és téli párizsi divatújdonságok felvonulása.
4. Luxus-autókárokon körésta Budapest világvárosi éjszakájának megtekintésére.

De a budapesti tartózkodást is megkönnyíti és kellemessé teszi az Orbis-iroda munkája. 60 százalékos jegykedvezményt nyújt a legelőkelőbb színházak előadásaira, páratlan kedvezményeket biztosít penziókban, szállodákban.

Ha meggondoljuk, hogy az Orbis-iroda kedvezményei nélkül 1920 lejtbe kerülne a vasúti jegy, magyar vízum, valóban csodálatosnak kell tartanunk, hogy 690 lejtért Kolozsvárról és 475 lejtért Nagyváradról meg lehet tenni a szóbanforgó társasutazást.

Az Orbis-iroda vonata november 10-én indul Kolozsvárról és 16-án érkezik vissza. Jelentkezni lehet október 28-ig a kiadóhivatalban. A jelentkezés alkalmával 300 lejt kell befizetni az „Orbis” irodába. A vésztvételi díj többi részét november 4-ig kell kiegyenlíteni. (Cím: Orbis-iroda, Cluj-Kolozsvár, Cal. Victoriei, Kossuth Lajos uca 7).

— A világ legmodernebb története: Wels: Nagy világtörténet 2400 lejt helyett, könyvnap kiadás 800 oldal, 300 képpel, 27,5 cm. nagyságban füve 130 lejt, vászonkötésbe 175 lejt LEPAGE-nál Kolozsvár. Vidékre utánvételt, portómentesen. Kérje az olcsó könyvek jegyzékét LEPAGE-tól.

A „Zsidó” Marx

Írta: Szabó Imre

A tartalmából: Rabbi Levy Marx családja — Marx Károly zsidó környezete — Marx és a Rothschildok — Bauer és Marx zsidóvitája.

A finom papirosra nyomott példányok

ára 30 lejt

Az egyszerű kiadás ára:

15 lejt

Megrendelhető bélyeg előzetes beküldése mellett is az Uj Kelet könyvosztályában Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

Bucur
Kelet t
gyott a
ganda.
után ki
rok, me
a mar
beszarál
antiszem
mét láb
több m
mita t
nős alka
részeleg
Novitzky
tumáért
folyik.

Az egy
mények
kat”, n
hogy a
sággal t
rik és az
szomszéd
Josif, T
és Protot
tesek t
együtt u
„tűntető
fosztottá
zakba be
koskodtal
tották az
Dudel
sen szétr
hajjigált
nagyobb
táak. Kifos
mann, B
házaít.

Két óra
tartóztat
nescu Tra
kapitány
zisták cin
nek minős
kis község
részből eg
ják a hat
Nem ké
dott le T
Matei főh
botrányt
ját felveze
az első ut
verte, maj
ment és f
közlemben
mint aki
Palesztin
teucii zsi
lentették
Klubnak,
mann szie
miniszteri
len. Parte
vezértitkár
cucii garn
sára.

Bárlad,
ezelőtt tört
ben hozott
ság. Egy
uccájában
megtámadt
zsidó diáko
feltűnést k
ságok azor
kérték a li
Ursu akkor
intézkedett.
után bünt
Ovidiu és N
ság elé álli
Kétszeri
végre főtár
mannnt Jean
kamara elr

A legolcsóbb
Geniu
mely 1618 b
cikket, 800
talmaz. Az
helyett 120
szomba kötv
könyvosztál
költés (20
lett (bélyeg

SPORT

Vasárnapi sporteredmények

Győzött a román válogatott csapat Linzben. A Putnok, Vogel—Albu, Gain—Kotormány—Moravetz, Bindea—Kovács—Rónay—Bodola—Kocsis összeállítású román válogatott csapat idegen pályán imponáló győzelmet aratott az osztrák amatőrök fölött. A győztes gólt az első félidő 25. percében lőtte Rónay. Az 1:0-as eredmény rendkívül kedvező a román válogatott jóhírére és ezalkalommal a főleg kisebbségi futballistákból összeállított csapat fölényesen bizonyította, hogy a sovinszta bukaresti sportsajtó támadása felelőtlen vaklármanál nem volt egyéb. A csapatból Vogel, Albu, Kotormány, Moravetz és a Rónay—Bodola—Kocsis balszárny mutatott első rangú formát. Jenisek cseh bíró jól vezette a mérkőzést. A román csapat a már általunk közölt összeállításban szerdán Bécsben mérkőzik a Hakoah ellen.

Ismét csődöt mondott a Haggibbor. A kolozsvári futballprogramon a KMSC—Fellegrvár és KAC—Haggibbor mérkőzések szerepeltek. A KMSC 4:1 (2:1) arányban biztosan győzött a Fellegrvár ellen, a második ugynevezett derby mérkőzésen a KAC is biztosan győzött a Haggibbor ellen. Nem azért, mintha a KAC olyan különlegesen jó lett volna, hanem mert a Haggibbor játékosainak nem tudása mellé, nagy adag balszerencse is járult. Ha a mérkőzés első negyedórájában, amikor a Haggibbor szép és tetszést keltő játékkal fölényben volt, vezetőgólt ér el a zsidó csapat, a mérkőzésnek más vége lett volna. De a Haggibbor csatár sora képtelen arra, hogy a legszebb gól helyzeteket is kihasználja és ezáltal véglegesen bebizonyította, hogy jelenlegi játékosanyagával nincs mit keresnie a pályán. Egyénileg Rosenfeld I., Havas, Márk, Ordentlich és Rosenfeld II. még mutattak valamit, de együttesen semmit nem ér a csapat, főleg mert a játékosanyagban egyáltalában nincs fejlődésképesség. Hunyadi rossz bíró volt és a Haggibbor rovasára befolyásoltatta magát a szűkséghatárbíróként szereplő Ghilezantól.

Az olasz—magyar atlétikai viadalt nagy küzdelem után tizenhét pontkülönbséggel az olaszok nyerték meg.

Országiszerte a districtbajnokságok mérkőzései folytak le.

Budapesten a Hungaria 3:3 (2:2) arányban uszta meg első derbyt az Újpest ellen. A Ferencváros meglepetése csak nehezen, 2:0 (1:0) arányban győzött a Nemzeti ellen, a Boesky 1:1 arányban eldöntetlenül végzett a III. kerülettel szemben, a Budai 11 3:2 (1:0) arányban az Attilát győzte le, Kispest—Soroksár 7:2 (3:0), Szeged FC—Somogy 3:1 (1:1).

A KKASE tehetségkutató tenniszversenyén néhány fiatal és nagyjövőjű versenyző mutatkozott be. Közöttük Erős Csibi, a sokoldalú fiatal sportsman, aki a vívásban és tenniszben ért szép eredményt után most a ping-pongversenyen II. osztályu versenyén a második díjat nyerte. A párosban Kupás KKASE ver senyzővel a harmadik helyre került.

Németország nem vesz részt az olaszországi futball világbajnokságokon. Berlinből jelentik: A német futballszövetség nem fog csapatot indítani az Olasz országban rendezendő futballvilágbajnoki tornán, mert nem tartja helyesnek csapata hivatalos megjelenését olyan versenyen, amelynek résztvevői között alig akad más, mint professzionistákból álló csapat. A német sportlapok kedvezőtlenül fogadják ezt a döntést. Megállapítják, ha Németország nem fog megjelenni a világbajnoki tornán, akkor győzni fog a megrendezendő legközelebbi olimpiai futballbajnokságban, mert Grönland, Izlandon, Marokkón, Turkesztánon, Mexikón és Latin kívül bizonyára nem lesz Berlinben más ellenfele.

A rovatvezető üzeni

Haggibbor-drukker Cluj. Hogy a tegnapi KAC—Haggibbor mérkőzés után azonnal leült, hogy nekünk panaszkodó levelet írjon a Haggibbor futballcsapatáról, bizonyítja az egyesület iránti ragaszkodását. Teljes mértékben osztjuk azt a véleményét, hogy a jelenlegi csapatot fenntartani nem érdemes, de nincs igaza abban, ha bárkit is okol a futballisták jelenlegi formájáért a Haggibborral kapcsolatban nem is lehet játékosról és formáról írni, mert ezidősze-

rint sajnós a Haggibbornak nincsen játékos. Egészen tragikus, hogy a régi nagy Haggibbor többéves működése után nem maradt olyan utánpótlása az egyesületnek, amelyből versenyképes együttest lehetett volna nevelni. A Haggibbor pedig szigorúan amatőr alapon áll és vezetősége ragaszkodott ahhoz, hogy a rendelkezésre álló ifjúsági erők nevelésével csináljon futballcsapatot. Három kínos évnek kellett eltelnie ahhoz, hogy beigazolást nyerjen, hogy ezen az alapon a Haggibborból csapatot csinálni nem lehet. Ami azt az óhaját illeti, hogy

a Haggibbor futballcsapatát vonják vissza az elsőosztályu bajnokságból, ez sem kelt meglepetést. Mint értesülünk, a Haggibbor vezetősége ezzel a tervvel is foglalkozik, de a futballszövetség kategórikus szabályai ne engedik meg, hogy a megkezdett bajnoki fordulókból csapatot visszavonjanak. Azt hisszük, a csapatnak le kell játszania a hátralévő két őszi meccset és tavasszal teljesen újjászerveve állítson össze országos erőkből csapatot, mely visszaállítaná a Haggibbor futballcsapatának évtizedes jó hírnevét.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Popp Virgil hegedűművész hangversenye

Szombat este tartotta hangversenyét a kolozsvári román kath. főgimnázium dísztermében Popp Virgil, a még gyermekkorban levő hegedűművész. Popp Virgil már eddig sok hangversenyt adott Kolozsváron, neve jól ismert és így méltán remélhetette föle a közönség most is a szokott, értékes szereplést.

ritkaságszámában előadása az élő legnagyobb vonások közé sorozza. Cateanu: „Improvisation” és Brahms: Magyar tánc után az Achron—Auer: Zsidó altatódalát játszotta el, finom, poetikus lírával éreztetve az ősi zsidó keletiesen melancholikus fájdalmát. Az utolsó számnak Wieniawski: „Scherzo-Tarantella”-a következett, pajzán technikai brilirozással. A ráadás külön élményszámba ment, a Kolozsváron még eddig csak egyszer hallott Debussy: „Minstrells” expresszív hangulatképeivel, mellyel azt bizonyította, hogy a már progresszívebb zeneszerzői tendenciákat is szépen és modern meglátással juttatja kifejezésre.

Popp Virgil nagyvonalú játékával megtette azt, ami emberileg és művészi leg lehető volt.

A kíséretet Boskovics Sándor, az ismert nagytehetségű fiatal komponista zongoraművész adta, akit külön nagy el-

2 nap múlva

több pénzt szerezhetsz, mint eddig egész életében, ha a

Takarékosság

(CLUJ, Főter 29.) Bánffy

palotában lévő üzlet-helyiségében megvásárolja osztálysorsjegyet. **Huzás**

október 19.

és 20.

Ezen hangversenyén a legsúlyosabb programot állította össze, mely világrelációban elismert hegedűsoknak is nagy feladatot jelentette. Először a Bach—Schumann: G-moll Sonatát adta elő, bámulatos, magasztos átéléssel. Csodálatos, direkt jelenszámba menő az az intuíció és nagyvonalú tónus, ahogyan a J. S. Bach transzcendentális kompozícióját megszívlelte. Csak a nagyon elhivatott, művészintellektuel érezheti meg így a zsenit és ezt bizonyította Popp Virgil is, a Bach-sonata interpretálásával.

Már az „Adagio” nemes lendülete is be igazolta azt az utőrést, mely szemben áll az eddigi skolasztikus Bach-játékosok modorával. A „Fugának” őrdögi lendítési játékkal, a „Siciliano” merész tempójú felfogásával, a „Presto” klasszikusan nemes stílusával emelkedett fel a szerző szelleméhez. A Mendelssohn: E-moll hegedűversenyét is újabb páthos szal lángoltatta meg. Egy nagy emberi léleknek a rezzenéseivel tette romantikusabbá, de itt is új kifejezési formákról és izzó temperamentumot adva az örökség hangversenydarabnak. A „Finale” ragyogó jobb és balkéztechnikájáról adott bizonyosságot. A Chausson: „Poem” esodálatos — a zeneirodalom ezen egyik technikailag is legnehezebb alkotásának

ismerés illet meg. Nagykonceptiójú tudása, mély intelligenciájú játéka és kiforrt, fölényesen biztos billentése mindenkor szépen egyesült a szólistai játéknak karakterével. Boskovics Sándor minden vonatkozásban méltó Popp Virgilhez, ez pedig már eredménye annak a sokesztendei együttlétnek, melyet ők elhivatott művészi lelkesedéssel és baráti szeretettel ápolnak egy közös munkáságban.

A nagyszámu zeneértő közönség tapsviharaival lelkesen ünnepelte a két művészt, akik — reméljük — mielőbb meglik a kolozsvári közönséget egy hasonlóan szenzációszámbamenő programmal.

Nóti András

Az Opera műsora

Szerda, október 19: Othello.
Péntek, október 21: Figaró házassága.
Vasárnap, október 23 (este) diszelóadás és premier: Denevér.
Hétfő, október 24: Zsidónő.
Szerda, október 26: Denevér.
Péntek, október 28: Tannhauser.
Vasárnap, október 30 (este): Denevér.
Hétfő, október 31: Othello.

Szinkör-Mozgó műsora

Október 12-én: Édesanyám. A szezon leg nagyobb filmje. Az anyaság legmegrázóbb film-eposza.

ROYAL-MOZGÓ műsora

Kedd: Öfensége szórakozik. Lien Deyers, Georg Alexander, Halmay Tibor, Hans Junkermann.

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, október 18.

Bukarest, 17: Könyv és román zene. Budapest, 9.15: Katonazene. 12.05: Cigányzene. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 3.30: Diák felőra. 4.10: Előadás az usztoratörvényről. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: Hangverseny. 6: Francia nyelvoktatás. 6.25: Jazz. 7: Az újság szíve címen előadás. 7.25: Az Operaház Tannhauser c. operája. Első felvonás után pontos időjelzés, hírek, majd cigányzene.

Bécs, 20: Népszerű hangv. 22.15: Táncczene.

Lipce, 22.05: Zenekari hangv. Breslau, 20.40: Wagner: Bolygó hollandi c. operája.

Frankfurt, 19.30: Szór. zene. Operett, részletek, divatos dalok, műdalok. Varsó, 21.30: Dalok és áriák. 22.15: Táncczene.

Milánó, 20.30: Verdi: Alarcosbál című operája.

Róma, 20.45: Zenekari hangv. Prága, 19.20: Opera. Kassa, 18.30: Gramofon. Osló, 22.40: Népszerű hangv. Mandolin zene.

Stockholm, 20: Rádiózenekar. 22: Gramofon. Svájc, Aleman Adó, 21: Rádiózenekar, 21.30: Operett részletek.

Toulouse, 22.30: Jazz. 23: Dalok. 23.30: Zenekari hangv.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 50 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak egy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Egy 30 éves bérletű 2 hengeres mű. és parasztmalom, jó buzatermő vidéken, igen kedvező ár és feltételek mellett átadó. Értekezhetni: Schwartz Samu Turda.

Kertes villában kiadó 2 szoba fürdő, szobás, teljesen komplett lakás. Értekezni Unió Száll. Váll. Főter 4.

Zsidó uricsaládnál elegáns szoba teljes ellátással, zongora, fürdőszobahasználattal kiadó. Eötvös u. 11/a, földszint.

Engros raktárnak, irodának, üzemnek kitűnő helyiségek kiadók Főpostával szemben. Regele Ferdinand 23. Ugyanitt egy szoba konyha kiadó. Házfelügyelőnél.

Ebedlő eladó, ugyanott butorozott szoba zongorával kiadó. Dorobantilor 43.

Ipari és ratkári célokra alkalmas helyiségek kiadók. Dibela, Tunarilor 4.

Két szolid zsidó fiatalember különbejáratu szép butorozott olcsó szobát keres belvárosban. „Pontos fizető” jelígre a kiadóba.

Megvennék Albina Bank betétkönyvet 160.000 lej erejéig előnyös feltételekkel. „Biztos elhelyezés” jelígre a kiadóba.

Preciz óraszegéd kerestetik. Szombaton zárva. Müller Fülöp, Hateg.

Házmeisteri állást keresek. Elvállalok bármilyen kőművesmunkát és szobafestést is. Kiss u. 23.

Perzsabundát privát kézből jó állapotban készpénzért veszek. Rosenberg Cluj, Reg. Ferdinand 22.

Háromszobás komfortos lakás, különbejáratu szobával, kiadó. Monostori út 54. szám.

Jó állapotban levő 140—160 cm, szép cserépkályha kerestetik. Gróf Kuun u. 5. Tel. 9-22.

TITULESCU

— Érdekes

VAIDA SÁM Badgastein mondok! Ló ből, Sanren denünnen...

TITULESCU Bucuresti. lét, amelybe

VAIDA SÁM Bécs. Hiá vonom vissz felfogásoma letően az ő megtanitom

TITUL Bucuresti

VAIDA SÁM London. Soha nem f

TITUL Bucuresti dom lemon tal. — kül kor arról v legyen a k

VAIDA SÁM London. séget. Indu

TITUL Bucuresti Bizonyára

VAIDA SÁM Párizs. I külügymini tam Bukar

TITUL Bucuresti hajlandó k

Robb

kormányba Felhívom ut Bukare ságos s a

VAIDA SÁM Párizs. szem Miha nut, hogy Egyet érte országgal esetre sem

TITUL Bucuresti kerüje el Mindenent egyet ért gal a tárgy kell.

MOSÓSE ség Lej 39 Ferdinand

VAIDA SÁM Biharpü kezem, Re láikozunk.

TITUL Bucures kor érkeze

A távira nagy szon

— A d zása! mta sok. Bécs jedt hírek luták kise szágban r reskedelet ség is vá piacon. K oka a ga

HIREK

Titulescuból külügy-miniszter lesz...

— Erdekes történet táviratváltásban elbeszélve —

VAIDA SÁNDOR URNAK, BUCURESTI
Badgastein. Lemondok! Lemondok! Lemondok! Londonból, Genfből, Lausanneból, Sanremóból, Saint Moritzból, mindenütt... Hallani sem akarok rólatok!

TITULESCU URNAK, BADGASTEIN
Bucuresti. Igazolom táviratának vételét, amelyben lemond.

VAIDA SÁNDOR URNAK, BUCURESTI
Bécs. Hiába minden rábeszélés. Nem vonom vissza lemondásomat. Nem tudom főfogásomat hazánk felsőbb érdekeit illetően az önével összeegyeztetni. Majd megtanítom én Gafencut!

TITULESCU URNAK, BÉCS
Bucuresti. Tudomásul vettem.

VAIDA SÁNDOR URNAK, BUCURESTI
London. Minden rábeszélés hiábavaló. Soha nem fogok önnel együtt működni!

TITULESCU URNAK, LONDON
Bucuresti. Ebben az esetben elfogadom lemondásodat, a legnagyobb sajnálattal, — különösképpen, minthogy valamikor arról volt szó, hogy külügyminiszter legyen a kormányomban.

VAIDA SÁNDOR URNAK, BUCURESTI
London. Elfogadom a külügyminiszterséget. Indulok Bukarestbe.

TITULESCU URNAK, LONDON
Bucuresti. Ismételd meg a táviratot. Bizonyára téves átvitelről van szó.

VAIDA SÁNDOR URNAK, BUCURESTI
Párizs. Ismétlem, hogy elfogadtam a külügyminiszteri ütemet. Már el is indultam Bukarestbe!

TITULESCU URNAK, PÁRIZS
Bucuresti. Boldogok vagyunk, hogy hajlandó külügyminiszterként belépni a

Robbant a bánya!

kormányba.
Felhívom azonban figyelmét, hogy az ut Bukarestig nagyon hosszú és fáradtságos s a vonat is könnyen kisiklik.

VAIDA SÁNDOR URNAK, BUCURESTI
Párizs. Mégis jövök! Magammal viszem Mihalachet, Madgearut és Lugojanut, hogy biztos legyenek a megérkezésben. Egyet értek önnel abban, hogy az Orosz országgal való tárgyalásokat semmi esetre sem szabad folytatni.

TITULESCU URNAK, PÁRIZS
Bucuresti. Ismételt tanácsolom, hogy kerülje el a Bukarestbe való utazást. Mindenesre örömmre szolgál, hogy egyet ért velem abban, hogy Oroszországgal a tárgyalásokat feltétlenül folytatni kell.

VAIDA SÁNDOR URNAK, BUCURESTI
Bucuresti. Várjon öt órákor, mert hamar érkezem.

MOSÓSELYEM mintás, prima minőség Lej 39. — „STEA“ Cluj, C. Regele Ferdinand 9.

VAIDA SÁNDOR URNAK, BUCURESTI
Biharpüspöki. Öt órákor Szinajába érkezem. Remélem, hogy az állomásom találkoznak.

TITULESCU URNAK, SZINAJA
Bucuresti. Várjon öt órákor, mert hamar érkezem.

VAIDA SÁNDOR URNAK, BUCURESTI
A táviratváltás itt — a postahivatalok nagy szomorúságára — megszakadt. (—)

— A délkelet-európai valuták ingadozásai miatt történtek a gabonavásárlások. Bécsből jelentik: A tőzsdén elterjedt hírek szerint a délkelet-európai valuták kisebb ingadozásai miatt több országban már nemcsak a hivatásos kereskedelemben, hanem a töképezés közönsége is vásárlóként lépett fel a gabonapiacra. Különösen Jugoszláviában ez az oka a gabonárok emelkedésének.

Pogány szerelem. Sigríd Undset Nobel díjas író legújabb regénye. Izzó szerelmi történet a középkorból. Az Athenaem 68 lejes díszvázonkötésű sorozatának októberi kötete. Postán utánvét-tel küldi Lepage Kolozsvár. Kérje a teljes sorozat jegyzékét.

ROSESCU FŐPARANCSNOK BIRODALMA

Távol a kül- és belpolitika zajától, a kardok csörtetésétől, az ágyúk vontatásától, az új hadihajók vízrehozásától, Kolozsvár közepén egy békes kis birodalom honol: Rosescu Jenő tűzoltóparancsnok birodalma.

Olyan ez a birodalom, mint kis sziget a háborgó óceán közepén, amelyet nem ragadhat magával a hullámok vad ereje.

Az udvaron pompás színű rózsák, ennek közepén pedig a kolozsvári tűzoltók mesterműve: az élő növényekből és virágokból készült tűzoltócsákó.

Évről-évre parancsnok és közlegény együtt ápolják és díszítik e páratlan alkotást és közösen osztoznak a mű élvezetében.

És zenélnék. Zenekaruk első a tűzoltózenekarok között. Három évi munkájuk gyümölcse ez.

Addig, amíg japánok és kínaiak ölték egymást, a Dnyeszter parton román és orosz határőrök lövöldöztek, míg Németországban ember embert gyilkolt, míg a leszerelési konferenciák háta mögött minden pénz a mérgező gázok gyártására fordítottak, addig itt Strauss Kék Duma-keringőjét tanulták és a tűzoltócsákót díszítették...

Az elemek megfeszítésén túl béke és szeretet veszi körül a birodalmat, hol nincsenek osztályellentétek, nincs politika, nincs hadüzenet, csak zene, virágok és az élő tűzoltócsákó... Rosescu Jenő birodalmában béke honol... (w—)

Tanul hegedülni? Bloch Hegedűskola négy kötetben, kötetenként 144 lej. Utánvételt portómentesen küldi Lepage zene-műosztály Cluj. Kérjen ingyen kotta és zeneműjegyzékét Lepage-tól.

Robbant a bánya!

Öfensége szórakozik
ma utóljára. Nagyon bájos, kedves, vigkedélyű német operett. Holnap, szerda délután 3 órától kezdődöleg:

Férjhez menni
a filmtechnika csodája: teljesen természetes színésznővel revüfilm New York legszébb színésznőjével és görgeivel.
Telefonáljon az 5-66-nak és a pénztárosnő két jó helyet fog önnek félretenni.

Royal mozgó
(Iparkamara új palotájában)

— **Erdekes előadást.** Október 18-án, kedden este a katolikus gimnázium dísztermében három fiatal művész: Török Erzsébet, Örmössy Magda és Bokor Klári énekes előadást rendeznek. A fiatal hölgyek művészi teljesítményeit néhány koncertről a nagyközönség is ismeri, különösen Örmössy Magdát, aki képzett hangjával és színes, átértett előadásával máris szimpatikus nevet szerzett Kolozsvár zenekedvelő közönsége előtt. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

MOSÓSELYEM mintás, prima minőség Lej 39. — „STEA“ Cluj, C. Regele Ferdinand 9.

— **Tizennyolcmillió mázsa természetesleg van Jugoszláviának.** Belgrádból jelentik: Jugoszlávia tengeri termése körülbelül 53 millió mázsa. A kiviteli felesleg az elmut termési év maradékával együtt mintegy 18 millió mázsa lesz.

— **Munkanélküli segéllyel oldották meg a belfasti lázadást.** Londonból jelentik: Belfastban a munkanélküliek segélyt 40-60 százalékkal felemelték. Jelentősebb incidensek 24 óra óta nem fordultak elő.

— **A konverziót módosító új törvény** is merete nélkülözhetetlen minden gazdálkodó és szőlőtulajdonos részére, mert aki a törvényben megszabott időn belül a kamatot nem fizeti, váltóját nem cseréli elveszti a törvény kedvezményeit, viszont 6 hónapon belül történt fizetése kétszeresen számít. Jó szolgálatot tettek tehát dr. Gáspár Gyula és dr. Váradi Ödön nagyváradi ügyvédek, akik ez év folyamán a konverzióról több értékes művet írtak, midőn a törvény teljes rommár szövegét kiadták és a törvény teljes magyar fordítását is közlik. Ára 20 lej. Bérmentes küldéssel 25 lej. Kapható minden könyvkereskedésben és dr. Váradi Ödön nagyváradi ügyvédnél, Parcul Traian 12.

MOSÓSELYEM mintás, prima minőség Lej 39. — „STEA“ Cluj, C. Regele Ferdinand 9.

Butorgyarak, asztalosok: Végre kaphatók a praktikus tervezés könyvei pontos kiviteli utasításokkal. Die Konstruktion des Möbels 380 lej. Schrank Tisch und Bett 380 lej. Der Stuhl 300 lej, minden kötet kb. 150 képet és tervezetet tartalmaz. Utánvételt vagy előrefizetve portómentesen szállítja Lepage Cluj.

— **A Kreditanstalt volt vezetői** lefoglalt vagyonuk feloldását kérik. Bécsből jelentik: A legfelsőbb törvényszékhez beadványok érkeztek a Kreditanstalt volt vezetőinek képviselőitől, amelyekben arra kérték a bíróságot, mondja ki érvénytelenné a volt bankvezérek vagyonának lefoglalására vonatkozó kormány intézkedést, mivel az intézkedés alapjául szolgáló rendelkezést Ausztriában a háboru alatt, 1917-ben adták ki s ez a köztársasági Ausztriában már nem bír érvénnyel. A döntés elé Bécsben nagy érdeklődéssel tekintenek.

— **Uccaj harcok Dortmundban.** Berlinből jelentik: Dortmundban több száz egyenruhás nemzeti szocialista kommunistákkal harcra keveredett. Számos lövés dördült el mindkét oldalról. A harcnak két halottja és 12 életveszélyes sebesültje van. A halálos áldozatok között van egy hölgy, akit egy eltévedt golyó talált el; a sebesültek között van egy rendőrtisztviselő. Számos letartóztatás történt.

Robbant a bánya!

— **Hűvös, szeles idő várható.** Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint átmenetileg a felhőzet némi csökkenésével igen változékony, hűvös, szeles időjárás várható, még sok helyütt esővel.

— **Páncélmellényt kaptak a prágai rendőrök.** Prágából jelentik: A prágai rendőrszemek páncélmellényeket viselnek mátlól kezdve. Szakértők kipróbálták a mellényt s ez nemcsak késszurá ellen nyújt védelmet, hanem nagykaliberű revolver golyóit is állja.

Nass Sári tornatanárnő mozgásművészeti iskoláját megnyitotta. Mensendick rendszerű torna, ritmika, mozgásművészet. Általános és helyi foglalkozás. Speciális hát- és lábtorna. Erősítő torna. Csoporthitanítás. Magánórák. Felneveltek és gyermekeknek. Beiratkozni lehet d. e. 11-12-ig, délután 4-6-ig. Piata Mihai Vietazul 2. I. em. (Séchenyi tér).

— **Ischhiásznál** egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvíz reggel éhgyomorral véve előmozdítja a gyomor és a belek működését s könnyű székletet biztosít. Orvosi tapasztalatok dicsérik a Ferenc József vizet azon kitűnő hatását amelyet vese-, hólyag-, prostata- és vérérbajoknál is kifejti. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **A bécsi bíróság a silling kényszerkurzusa ellen döntött.** Bécsből jelentik: A bécsi bíróság egy perben külföldi biztosító javára döntött, amely intézet a devizazárlat ideje óta megtagadta a dollárbiztosítás esedékes részleteinek sillingben történő elfogadását. Az ítéletben a bíróság leszögezi, hogy a biztosító nem köteles a sillinget az osztrák jegybank hivatalos kurzusán elfogadni és joggal kivánhatja a dollárra biztosított féltől, hogy a newyorki paritás alapján számított sillingben, vagy effektív dollárban fizessen.

Beer Ilonka külföldi tanulmányai után

Clujon Cal. Reg. Ferdinand 48. sz. alatt női divatszalonot nyitott. Toiletteit a legújabb párizsi és bécsi modellek után készíti.

NAPRÓL NAPRA

Kairóban meghalt Savki bey, Egyiptom legnagyobb költője. Politikai pártállása miatt hosszabb időt kellett száműzetésben töltenie, majd Fuad király uralma alatt visszatérhetett Egyiptomba. A költő arab nyelven írt. Bölcséleti munkáit, drámáit és költeményeit az arab nyelvet tudó mohamedánok Egyiptom határain kívül is ismerték.

Newyork városnak a heti fizetések folyósítására újabb tíz millió dolláros kölcsönt kellett felvennie, mert a közpénztárak üresek.

A világ autóállományát 38 millióra becsülik. Ez közel két százalékkal kevesebb, mint az elmúlt évi állomány becsülése. Az Egyesült Államok területén 26 millió gépkocsi van forgalomban s így minden ötödik lakosra jut egy autó.

MOSÓSELYEM mintás, prima minőség Lej 39. — „STEA“ Cluj, C. Regele Ferdinand 9.

Hollywoodban Cecil B. de Mille idejében lejátsszódó cselekményű filmet rendez, amelynek 7500 szereplője van. A film, melynek címe: A kereszt jelében, feleleveníti az ókori Róma tbozódó életét.

A magyarországi műtrágyafogyasztás, amely a konjunktúra idején husz ezer vagonot tett ki évente, most ezer vagonra zsugorodott össze.

Robbant a bánya!

Az angol színművészeti társaság előadja Byron drámái költeményét, a Kaint, amely angol színpadon eddig még nem került előadásra.

Victor Emanuel olasz király, aki néhány hetet az északkelt-afrikai Erythrea olasz gyarmaton töltött, ma visszaérkezett Olaszországba.

Nincs baj: Az Iliescubankház gavallérosan fizet. Az utóbbi időben széltiben hosszában azt korpoltálták bizonyos körökből, hogy az osztálysorsjátéknál is hiba van a kréta körül. Mondjuk ki nyilat: panamázna. Nehány ember állítja csak ezt és a boldog és megelégedett emberek ezrei bizonyítják ennek ellenkezőjét. Sokan vásároltak sorsjegyet és sokon is nyertek. Bizonyosság erre a kolozsvári Iliescu-bankház esete, amely eddig még minden sorsjátéknál nagy összeget fizetett ki szerencsés nyerőinek. Eddig már tizenegymillió lejt fizetett ki a nyerőknek, nemcsak Kolozsváron, hanem mindenütt az országban. Máramarosszigettől Péterfalváig, Péterfalvától a határmenti Aradig ismerik már az Iliescu-bankház nevét, sőt a regátban is jó csevegése van ennek a névnek. A romániai állami sorsjátéknak rövid a multja, de fényes a jövője. Előbb-utóbb mindenki részt fog venni áldásaiból, — ha Iliescutól vásárol sorsjegyet. A régi mondat tehát ma már így variálják: „Bank van száz meg száz, ám de szerencsés köztük csak kevés, mint az Iliescu-bankház”. Vasárnap nyitva lévő, emberek százai ostromolták a bankházat, hogy még idejében hozzá jussanak egy vagy több szerencsés sorsjegyre. A nagy érdeklődésre való tekintettel a bankház f. hó 18-án, kedden reggel 10 óráig árusít sorsjegyet.

— **Haldoklik Bonaparte Lajos herceg.** Bernből jelentik: Bonaparte Lajos herceg állapota változatlanul életveszélyes. A herceget pranginsi villájában napok kál ezelőtt agyszélhűdés érte s aligha lehet megmenteni az életnek.

UJ KELET *Legújabb hírek*

A Vaida-kormány bukásának drámai előzményei

(Az elsőoldali cikkünk folytatása)

nia külpolitikai gyámja: Franciaország tökéletesen egyetértett Vaida Sándorral.

Titulescu lemondását Vaida már az első pillanattól kezdve el akarta fogadni. A táviratot, amelyben ezt jelezte, állítólag felsőbb kívánságra, erkölcsi elégtétel képpen egészítette ki azzal az udvariassági invitálással, hogy Titulescu vállalja a külügyi tárcát. A londoni követ belekapaszkodott ebbe a meghívásba és miután előbb Londonból és Párizsból valóságos nyilatkozatsortüzet adott le a kormány ellen,

Szinajába jött, hogy itt élére állítsa a kérdést: ő, vagy Vaida Sándor.

A miniszterelnök két napig harcolt és a jelek szerint el volt határozva a legvégsőre is. A felsőbb fórumok akarataiból kifolyólag Vaida Sándor — meggyőződésünk szerint teljesen ártatlanul — esett ebben a harcban. Titulescut nem akarta befogadni a kormányba, az uralkodó pedig nem tudta, vagy nem akarta elhatározni magát arra, hogy ebben az egész világ előtt lezajló konfliktusban Vaida miniszterelnök maradjon, Titulescu pedig — a román diplomácia szeméremé — egyszerű magánszemély. Egyelőre tehát Vaidát feloldozták Titulescu presztízseinek oltárán. Hogy az események mögött távolabbi intenciók is meghúzódjanak, erre csak a közeljövő fog választ adni. A nemzeti parasztpárt és a kormányra mindenesetre kedvezően alakulnának az események, ha Maniu venné kezébe a dirigensi pálcát.

Hogyan bukott meg a kormány?

Ismeretes, hogy Titulescu péntek délután öt órákor érkezett meg Szinajába. Vele együtt jöttek Madgearu és Lugojanu is. Péntek délután ötre az uralkodó együtt tes audienciára várta magához Vaida Sándort és Titulescut. A miniszterelnök azonban — nyilván szándékosan — Bukarestben maradt péntek délután és értekezletre hívta egybe az erdélyi minisztereket és kormánypartit parlamentereket, akikkel megegyeztetett abban, hogy álláspontját minden körülmények között támogatni fogják. Titulescu este hatig várta Vaidára Szinajában, majd midőn látta, hogy a miniszterelnök nem jön, audienciára ment fel a Foisor-kastélyba az uralkodóhoz, aki vacsorára is meghívta.

A királyi asztalon Vaidának is terítve van a vacsorához. Az uralkodó félkilencig vár, amikor is a miniszterelnök terítékét leszedték és a király Titulescuval együtt ült le vacsorázni. Miközben Madgearu, Mihalache és Raducanu taranista vezérek egymással tárgyaltak, Vaida egy negyed tizkor autóján érkezett meg Szinajába és az állomás mellett holtvágányra tolatott miniszterelnöki szalonkocsiban szállásolta el magát. Puiu Dumitrescu, a királyi magántikára azonnal felkereste a miniszterelnököt, majd rövid beszélgetés után visszatért a Foisor-kastélyba. Éjjel fél tizenkét órákor Puiu Dumitrescu ismét felkereste Vaidát s ezután a késő éjjeli órákban együtt mentek fel a Foisor-kastélyba, ahol a király félegyirtartó audiencián fogadta a miniszterelnököt. Vaida audienciája alatt Titulescu a kastély egyik lakosztályába vonult vissza.

Vaida és Titulescu nem látták egymást.

Szombaton reggel félkilenckor a politikai élet Szinajában azzal kezdődött, hogy Mihalache felkereste a Tabacovicivillában lakó Titulescut. A londoni követ azonban későn kelő ember és csak tizenegy órákor fogadta Mihalachet, aki emiatt rendkívül ideges volt.

A délelőtti különböző tárgyalásokkal és tanácskozásokkal telt el, amelyek során Mirto, aki a párt két frakciója között a közvetítő szerepét vállalta magára, igyekezett a Titulescuval eddig szolidáris Mihalachet és Madgearut álláspontjaik feladására bírni.

Szombaton délelőtt már nyilvánvaló volt, hogy a Vaida és Titulescu közötti nézeteltérések áthidalhatatlanok.

Am az uralkodó ezen a napon nem folyt be közvetlenül a tanácskozásokba, időt akarva adni Vaidának és Titulescunak, hogy megkíséreljék a kiegyezést. Déliben félegyirtartó találkoztak végül egymással a miniszterelnök és külügyminiszterjelöltje. Ez a találkozás drámai körülmények között folyt le.

Titulescu rendkívül kedvesen fogadta Vaidát, megölelte és kijelentette, hogy a legjobb intenciókkal van eltelve

és szeretné, ha közös platformra juthatnának.

Vaida jéghidegen fogadta ezt a szeretétáradatot

és így válaszolt: — Meggyőződtem az ön újabb párizsi kijelentései után, hogy mi nem dolgozhatunk együtt. Ön kolaborálhat azzal, akivel akar, bárkivel, de velem nem...

A Vaida—Titulescu beszélgetés nem tartott többet, mint egy félórát és eredménytelenül végződött. Egy órákor következett sorra a Titulescu—Mirto találkozás, amely ugyancsak viharos lefolyású volt. Titulescu egy adott pillanatban felemelte hangját, mire Mirto rászólt:

— Lehetne egy kicsit szerényebb is. Ha nem Titulescunak hívnák, hanem a külügyminisztérium egyszerű tisztviselője volna, egy előbb a fegyelmi bizottságot is meg kellett volna járnia, nehogy a miniszterelnökséget vindákalja magának.

Szombat délután félháromkor rövid fegyverszünet. Mihály vajda érkezik meg Szinajába. Az uralkodó és a kormány Szinajában tartózkodó tagjai várják a kis trónörökösöt, akit a király össze-vissza csókol, majd felviszi magával a kastély.

A miniszterek a pályaudvaron maradtak, öt órákor érkezett Maniu Kolozsvaráról. És minthogy Maniu egyenesen Bukarestbe akar menni, a miniszterek pedig egyedül az ő autoritásában reménykednek már és félnek attól, hogy a három perc alatt, míg a vonat Szinajában áll, nem fogják tulni Maniut maradásra bírni, Madgearu autón elébeutazik Predealra. Egynegyedhatkor befut a Rapid. Maniu leszáll — midőn meglátja Mihalachet, mindössze ennyit mond:

— Ah, Mihalache ur — majd könynyedén keztenyújt neki és tovább megy, mintha muló ismeretségről volna szó.

A valóságban Maniu haragszik Mihalachera, aki Vaida akarata ellenére Londonba utazott Titulescuhoz, a Vaida feje fölött táviratozott a királynak Londonból, hogy ne fogadja el Titulescu lemondását — súlyos nehézségeket okozva ezáltal a kormánynak.

A pártvezér megérkezésével döntő fázisba lépett a krízis. Maniu előbb tízperes látogatást tesz a szalonkocsijába visszavonuló Vaidánál, majd a Caraimann-szállóba megy Hosszas tanácskozás következik Mihalacheval és Madgearuval. Maniu nagyon kategorikusan és nagyon világosan leszögezte álláspontját a két miniszter előtt.

— Miért hívtatok ide? Hogy megoldjam a Titulescu-kérdést? Ez a kormányra és az uralkodóra tartozik és nem reám, a pártvezérre.

Egyesek Titulescu mellett vannak, mások Vaida mellett. Ezt én nem értem. A nemzeti parasztpárton belül felmerülhet nek differenciák egy olyan személy miatt, aki a párt tagja. Titulescu nem

az. És én nem engedhetem, hogy az ő helyzete és az ő politikája miatt felboruljon a párt egysége.

A szombati napot este tizenegy órákor Maniu és Titulescu találkozása fejezte be. Vasárnap — az uralkodó születésének harminckilencedik fordulóján délelőtti fegyverszünet volt. Déliben udvari ebéd volt a Foisor-kastélyban, amelyen a kormány tagjai, a parlament két házának elnöke valamint Maniu és Titulescu vettek részt. Az uralkodó Maniu és Vaida között ült az asztalján, vele szemben Mihály vajda. Erzsébet görög exkirályné, Mironescu, valamint Titulescu között. A pezsgónél Vaida köszöntte fel lendületes beszédben a királyt aki köszönőválaszában ezeket mondta:

„Boldog vagyok, hogy olyan tanácsadóim vannak akikre minden körülmények között számíthatok.”

Az udvari ebéd után délután négy órákor összeült a nemzeti parasztpárt elnöki tanácsa, amely azonban nem tudott zöldreárga vergődni a Titulescu-ügyben. Mihalache mindenesetre leszögezte, hogy ő Titulescu álláspontját osztja. Utána, este Vaida Sándor a királyi magántikárának látogatását fogadta. Hétfőn délelőtti Vaida Mirtoval tárgyalt Szinajában, majd a közlekedésügyi miniszter felkereste Mihalachet. Délután vihar előtti szélsőségek, egészen négy óráig, amikor Vaida a királyi kastélyba ment és benyújtotta kormányának lemondását. Az egyik oldalról állt ugyanis Vaidának az a kijelentése, hogy Titulescuval nem hajlandó együttműködni, a másik oldalról a londoni követ nemcsak, hogy a Reuter-ügynökségnek tett kijelentésében osztozott a kormányt, de

már mint degnált külügyminiszter is, ahelyett, hogy egyenesen Bukarestbe jött volna. — Párizsba ment, ahol újabb nyilatkozatokkal mérgesítette el a helyzetet.

Vaida leszögezte a király előtt, hogy Oroszországgal helyre kell állítani a normális viszonyt s hogy

Románia ma egészen más helyzetben volna, ha őt 1920-ban meg nem akadályozták az orosz-román kapcsolatok helyreállításában. Vaida hozzátette még azt is, hogy a genfi közvetlen tárgyalásokat Titulescu nyilatkozatai miatt kellett felfüggeszteni.

Titulescu ezzel szemben kijelentette, hogy kitart álláspontja mellett. A meg nem támadási szerződést Beszarabiá miatt nem szabad aláírni. Ezek után az uralkodó számára nem maradt más, hátra, mint dönteni egyik vagy másik személy és álláspont mellett.

Közvetlenül Vaida lemondása után Mihalachet fogadta audiencián az uralkodó. Másfélórás audiencia után a kastélyból távozó Mihalache kijelentette az újságírók előtt, hogy

Maniut ajánlotta az uralkodónak, mint a kormányválság egyedül lehetséges megoldását.

A király a Bukarestben tartózkodó Maniut audienciára kérette magához.

A nemzeti parasztpárt vezére ma reggel érkezik meg Szinajába s valószínűleg délelőtti tizenegy órákor jelentkezik kihallgatáson a királynál.

A nemzeti parasztpárt nagy többsége a Vaida—Maniu álláspontot támogatja az orosz kérdésben. Ennek az álláspontnak a segítségére sietett most két nagyfontosságú külpolitikai esemény is.

Litvinov nyilatkozatot adott a szovjet hivatalos távirati ügynökségének, kijelentve, hogy Oroszország meg nem támadási szerződést kötött összes szomszédaival, kivéve Romániát. Reméli azonban, hogy a Romániával megkezdett tárgyalások is eredményre fognak vezetni.

Ezeket a kijelentéseket kommentálva, a szovjetkormány lapja, az Izvesztia szintén hangsúlyozza, hogy Oroszország kész Romániával rendezni a függő kérdéseket. A nyilatkozat és a kommentár Vaida politikájának adnak igazat, ugyancsak az a távirat is, amely vasárnapról hétfőre virradó éjszaka érkezett a francia kormánytól Vaidához. E táviratban

Herriot kijelenti, hogy Franciaország minden támogatást megad az orosz-román meg nem támadási szerződés aláírásához.

Franciaország nem írja addig alá az orosz-francia szerződést, amíg a szovjetkormány nem adja meg a lehetőséget Romániának is a szerződés aláírásához.

Ez a két esemény kétségtelenül befolyással lesz a kormányválság megoldására.

Borzalmas vasuti katasztrófa Temesvár mellett 17 halottal

Timisoara-Temesvár, okt. 17 (Az Uj Kelet tud.) Borzalmas vasuti szerencsétlenség történt ma este Temesvár közelében. Este 6 óra 40 perckor indult Temesvárról Zombolya felé egy vegyesvonat, amelynek 8 órákor kellett volna Zombolyára érkezni.

Alig negyedóra ut után Temesvár Ronat nevű külvárosa mellett egy váltón kellett áthaladnia a vonatnak. A váltó azonban hibásan működött és a vonat két utolsó kocsija, egy harmadik osztályú személykocsi és egy podgyázkocsi kiskilott.

A kiskilát hatása borzalmas volt. A III. osztályú kocsi ugyanis, amelyben vasuti munkások ültek és amely egészen régi típusú, közel harminc éves

kocsi volt, valósággal pozdorjává tört. Az utasok közül tizenheten nyomban szörnyethaltak, tizennyolcat pedig súlyos sebesüléssel a Béga szanatóriumba szállítottak. Ezek közül tizenkettőnek felépüléséhez semmi remény sincs.

A katasztrófa híre Temesváron, különösen a munkásság körében óriási izgalmat keltett. A részvevő kíváncsiak ezrei siettek a szerencsétlenség helyére.

A bevezetett nyomozás során letartóztatták a váltóórt, de a vasuti hatóságok szerint nem a váltóór volt a bűnös, mert automatikus blokk-váltó volt és így csakis a váltóban bekövetkezett technikai hiba okozhatta a kiskilást.

Egy galaci zsidó kereskedő meg-rázó tragédiája

Bucuresti-Bukarest, október 17. (Az Uj Kelet tud.) A Cuza Voda uccai manzard lakásában öngyilkosságot követett el Herskovits Dávid piatra-neamenti kereskedő. A manzard-lakással szomszédos padláson dolgozó Frai Dávid kereskedő arra lett figyelmes, hogy a manzard szobából hörgés és fájdalom nyugés halzik. Azonnal fellérmázta a házat, behatoltak Herskovits lakásába, ahol a kereskedőt eszméletlenül találták. A szobát teljesen megtöltötte az átható ecetszesz-szag. Az öngyilkos kereskedőt a kórházba szállították, ahol rövid időre magához tért. Elmondta, hogy félliter ecetet ivott meg. A folyadék teljesen elégette beleit és Herskovits irtózatossá kinok között rövid idő múlva kisenvedett.

Az öngyilkos levelet hagyott hátra, amelyben elmondja elkeseredett gesztusának okait. Herskovits 1922-ben, mint igen jól szituált kereskedő telepedett le

Piatra Neamtban. Tizenhét éves Netti nevű leánya beleszeretett egy fiatalemberbe, aki eljegyezte, később azonban ráunt és faképnél hagyta. Az elkeseredett lány tuberkulózisban megbetegedett és rövid idő múlva meghalt. A betegséget megkapta két másik kisebb gyermeke is, akiknek gondos kezeltetésére ráment egész vagyona, anélkül, hogy meg tudta volna őket menteni az életnek. Hogy fentarthassa magát, az egykor jómódú kereskedő utazó lett. Eleinte szépen keresett, utóbbi időben azonban már súlyos gondokkal küzdött. Péntek reggel Piatra Neamtba érkezve meglátogatta gyermekeinek sírját és ugyanazon a napon levelet kapott feleségétől, aki pénzt kért tőle. Lelkileg depresszállva, bani nélkül a zsebében Herskovits elhatározta, hogy véget vet életének. Herskovits galaci származású volt.

Taxa postala
plátite in nura
No. 224.718 92

da Baron L. Po
Telefon: 9-77.
Havonta 110, n
évre 608, egész
földre: Havon
félre 6, egész
detések díjazat
KELET" az
zsídóság egyet
kelnk utánnyo
rás megjelölés

Az uralko

M
n
á

Titulescu
kormán

Bucuresti-B
miniszterek é
gel Szinajába
Popovici Mik
ban tartózkod
halache is, a
Déliben 12
két óráig tar
tette ki az új
— öfelsége
től ezt a meg
köt, hogy h
hozzájárult e
értekezlete fo
Maniut me
tak az uralko
Maniu a leg
mány megal
A délutáni
színterek rész
dott a politik
hogy felkeres
tanácskozott
folytatták.

Maniu Gy
mányalakítás
A nemzeti
hitani. Ez es
Maniu elnö
közlekedésü
lache földm
sonovici tábo

Hogy

Bucuresti-Buk
Kelet tud.) A
kiadásban hozt
tegnap délután
Nyilvánvaló vol
cu konfliktust
dálni kell. De a
Pan, hogy ez a
reládozását fog
A nemzeti par
különösképpen
mánybukás, ame
dor fogott fel
volt minisztere
átment Szinajá
gatta apását,
ebédelt Vaida
indult vissza S
át, amelyet a t
nak tekintett
uralkodóval.

Az eredeti te
négy órákor
diára menni, m
órákor került v
azonban a kirá
rend és elsőn
gadta, aki még
audienciája elő
zetet. Vaida ki
lentés szerint,
zött folyt le. A
gyon határozott
rály előtt. Rám
lescu a london
tett kijelentési
séget okozott a
kinos és kényel
egész országot.